

طرح جامع مدیریت و بهره‌وری پارک جنگلی شهید باهنر

شهرداری اراک

الله اعلم

معرفی سایت (Introduction)

سایت مورد نظر به مساحت ۱۸۳ هکتار و در جهت جغرافیایی غرب به شرق استان مرکزی و در مجاورت جاده قم-تهران واقع شده است که از سمت غرب به پارک وحش و از سمت شرق به جاده اراک- خمین و از شمال به جاده اراک- قم و از سمت جنوب به جاده قدیم خمین منتهی می گردد. این سایت در حال حاضر با مساحت حدود ۱۵۰ هکتار فضای درختکاری شده و ۳۰ هکتار معابر در مقیاس منطقه ای و باکاربری پارک جنگلی قرار گرفته است.

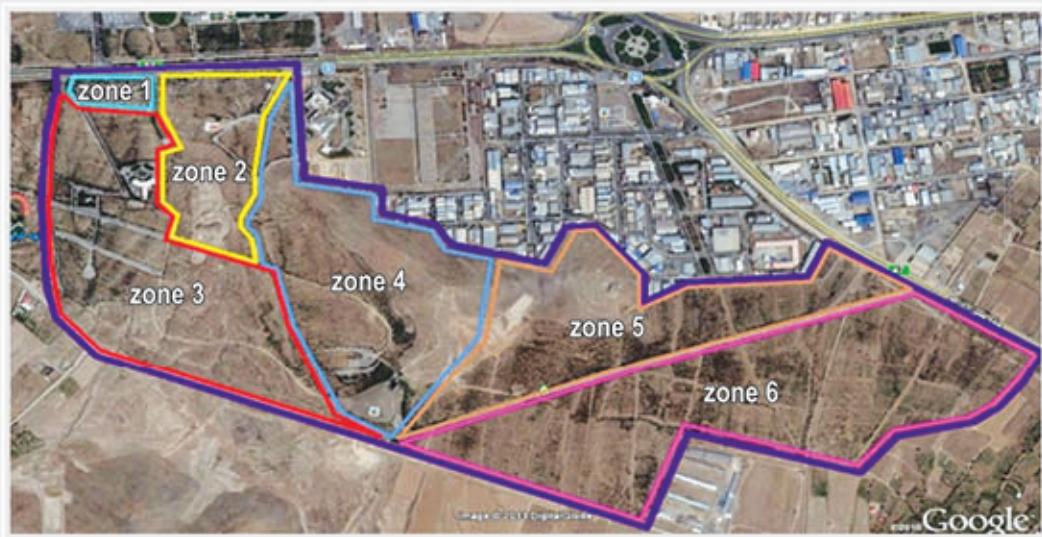

زون بندی

نقشه زون بندی
پارک شهید باهنر

	مساحت (هکتار)
zone 1	۱۷/۹
zone 2	۱۱/۳
zone 3	۳۶/۹
zone 4	۳۷/۴
zone 5	۶۲/۴
zone 6	۵۴/۳

پارک شهید باهنر جهت طراحی به ۶ زون تقسیم شده است که با آنالیز و بررسی هایی که در هر یک از انجام شدن نیازمندی ها، نوع و شیوه طراحی مشخص گردید که در هر زون هدف طراحی در درجه اول استفاده از فضا و وضعیت موجود پارک جهت جانمایی کاربری ها بوده که در این قسمت به آن خواهیم پرداخت.

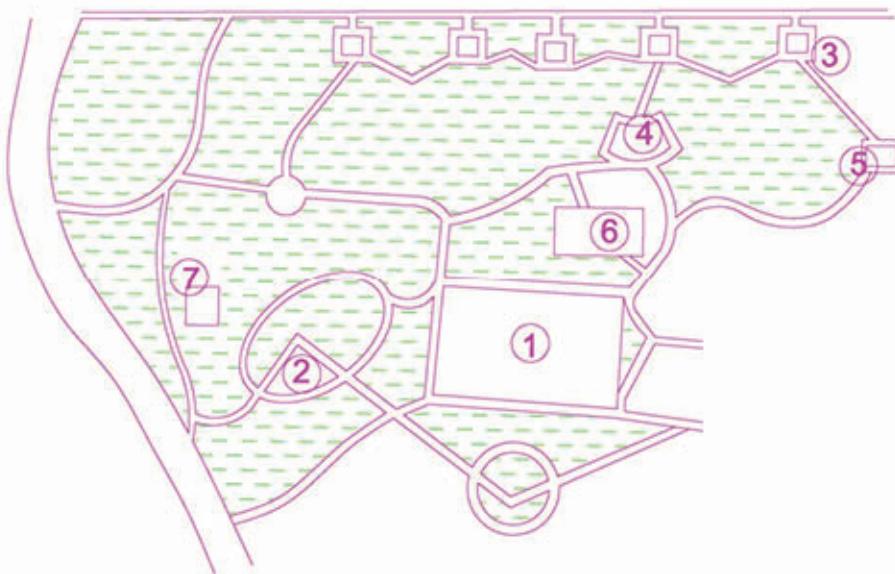

بررسی آنالیز زون های طراحی شده

زون ۱

کوچکترین فاز این طرح زون ۱ می باشد که دقیقاً مقابل پارک کارخانه آلومینیوم سازی واقع شده و در سمت چپ ورودی پارک می باشد. این فاز در قسمت جلویی شامل فضاهایی است که در برگیرنده نیمکت و سکوهای نشیمن و زمین بازی بزرگسالان می باشد. مساحت تقریبی این فاز ۲ هکتار است. طرح مورد نظر برای این زون در برگیرنده قسمت های عمقی فاز است که شامل فضای نیمکت و سکوهای نشیمن است. محل بازی کودکان در عمق این فاز قرار گرفته است وجود دکه های فروش و قهوه خانه سننی همچنین خدمت رسانی به همشهریان و مسافران حائز اهمیت می باشد.

عنوان نقشه طرح زون ا		
رده‌ف	نام	مساحت (هکتار)
۱	زمین ورزشی	۵۰۰
۲	زمین بازی کودکان	۳۰۰
۳	بوقله	۲۰
۴	سرویس بهداشتی	۷۵
۵	نمکدان	۳۰
۶	سفره خانه سنتی	۳۰۰
۷	ایستگاه کاز	۳۰

زون ۲

این زون که از سمت شمال در مجاورت جاده‌های - قم و از سمت شرق و غرب به دو مسیر ورودی به پارک یکی از سمت ورودی سازمان صدا و سیما و دیگری از سمت ورودی مجاور سازمان منابع طبیعی دسترسی مستقیم دارد که همین امر ظرفیت تفریحی آن را افزایش می‌دهد، چراکه استفاده مراجعه کنندگان به واسطه دسترسی‌های درجه یک به این زون تسهیل بخشیده می‌شود.

همین مزیت، که زون ۲ از سه جهت دارای مسیرها و ورودی‌های درجه یک و دسترسی آسان را داراست یک دلیلی بوده که باعث شده است این زون برای واگذاری به بخش خصوصی انتخاب شود و به همین علت کاربری‌های قرار داده شده در این زون به گونه‌ای انتخاب و جانمایی شده‌اند که قابلیت خصوصی سازی و ارائه تسهیلات ویژه را داشته باشند تا به واسطه ارائه این تسهیلات از زون‌های دیگر متمایز بوده و چهره خاصی در پارک نمود نماید.

کاربری‌های به کار رفته شده در زون ۲ عبارت اند از: آبنما، مرکز خرید، رستوران، ساختمان ورزشی، سالن پلی فانکشن، زمین‌های تنیس، امکانات قایقرانی و اسکی روی آب، ایجاد دریاچه مصنوعی، آمفی تئاتر، رویاز، قفس پرنده‌گان، پارکینگ‌های موقتی و دائمی، نمازخانه، سرویس بهداشتی، آلاچیق‌ها، فضاهای کمپینگ، زمین اسکیت و جایگاه CNG.

به سمت تهران

بلوار آیت الله اراکی

جدول راهنمای زون ۲

مساحت m ²	کاربری	ردیف
22	ورودی اصلی	1
190	آبها	2
22400	دریاچه	3
5300	سالن پلی فلانگشن	4
1600	ساختمان ورزشی	5
<150	پارکینگ	6
2500	زهمن اسکلت	7
3200	فضای باز مددوه	8
2100	زعین نمیس	9
38000	فضای سبز	10
6600	رستوران	11
1800	فایقریان	12
3500	فلکس پرندگان	13
450	پارکینگ موقتی	14
1120	ساختمان پذیر بذریع	15
1000	حدل بازی کودکان	16
500	آلچیق	17
120	اسکی روی آب	18
3400	آتشی تنفس روباز	19
310	نمایارخانه	20
11500	مرکز خرید	21
	غرفه های فروش موجود	22

قابل ذکر است که این زون در حال حاضر دارای قابلیت‌ها و کاربری‌های مفید از جمله جایگاه CNG و فضای اختصاص داده شده به دریاچه مصنوعی می‌باشد که وجود این دو کاربری مفید فضای این زون را جهت احداث دیگر کاربری‌های تجاری خدماتی و استفاده خصوصی از این زون را فراهم و مهیا ساخته‌اند. دریاچه مصنوعی که در حال حاضر مکان احداث آن مشخص و گود برداری شده است نیاز به اقدامات بهینه‌سازی دارد تا بتوان از این فضا بهره کافی و مفید را در جهت بالا بردن ظرفیت تفرجی پارک و ایجاد حس امنیت و آرامش برد. از جمله تفريحات مفرحی که می‌توان با احداث دریاچه به آن اشاره نمود امکانات قایقرانی و اسکری روی آب بوده و همچنین با ایجاد آلاچیق‌ها و فضاهای کمپینگ در مکان‌های مناسب اطراف دریاچه با رعایت حریم دریاچه لحظات و اوقات خوشی را برای بازدیدکنندگان از این زون پیش‌بینی نمود.

یکی از مهمترین مسائلی که در طراحی این زون اهمیت داشته حفظ جایگاه CNG موجود می‌باشد. این جایگاه CNG که از کاربری‌های مهم، کاربردی و موجود در زون می‌باشد به همراه ساختمان نگهبانی و سرویس بهداشتی قبل از شروع به طراحی این زون جانمایی شده و مکان آن‌ها کاملاً هماهنگ با طرح می‌باشد. طراحی در این زون الهام‌گرفته از پارک‌های مدرن می‌باشد که این پارک‌ها تا حدودی الگویی از پارک‌های مختلط را هم دارا می‌باشند.

زون ۳

این زون که در مجاورت با ورودی پارک از سمت اداره کل منابع طبیعی قرار دارد قسمت های پایینی خیابان پردیس به سمت انتهای پارک راهنم شامل می شود که در واقع از ورودی اصلی پارک به موازات پارک وحش تا جاده قدیم ارگ خمین کشیده شده است.

طراحی این زون به صورت نامنظم و با ایجاد مسیرهایی به صورت منحنی جهت عبور دادن از بین درختان و بین ردیف درختان صورت گرفته است. این زون از پارک یک زون تفریحی - ورزشی بوده و با وجود تفرجگاه ها، کمپینگ هایی که در آن موجود است از لحاظ وجود سروصدای هیاهو از زون های دیگر پیشتر است چرا که در این زون در کنار کمپینگ های پیش بینی شده، زمین های ورزشی با رعایت فاصله مناسب تعییه شده تا خانواده ها در کمال آسودگی خاطر بیه استفاده از امکانات ورزشی برداخته و اوقات مفرحی را داشته باشند. پیست دوچرخه سواری از جمله کاربری های مهیا در این زون می باشد که فضای لازم جهت احداث این پیست و ایستگاه آن در زون ۳ به موازات خیابان پردیس و در مجاورت کمپ پردیس موجود بوده و فقط اقدامات لازم باید در جهت بهینه سازی آن و ایجاد ایستگاه دوچرخه صورت پذیرد.

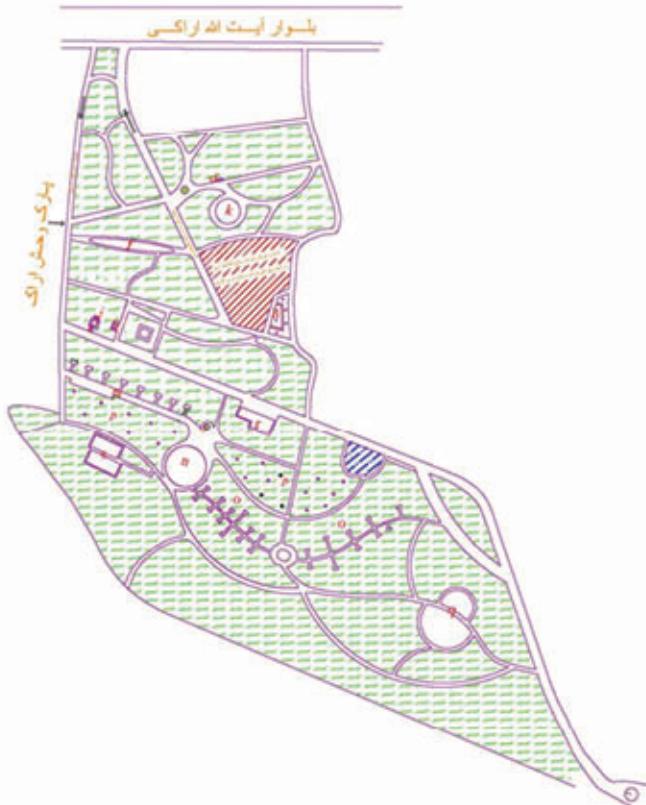
کاربری های جانمایی شده در این زون عبارت اند از: کمپینگ ها، پیست دوچرخه سواری، کافی شاپ و فست فود، زمین بازی کودکان، شهر بازی، زمین های ورزشی چند منظوره، باغ مجسمه زنده، نمازخانه، سرویس بهداشتی، جایگاه و سایل حرکت درمانی بوفه و نگهداری.

جدول راهنمای زون ۳

نامداد	مساحت m ²	کاربری
	38	نگهداری
	55	بوفه
	5800	شهر بازی
	310	ست های ورزش
	280	زمین وابیال
۶	215	محوطه شترخان
	55	سرویس پذیرش
	38	تمازگاه
	1100	زمین بازی کودکان
	450	کافی شاپ و فست فود
	2400	پیست دوچرخه سواری
	1800	کمپینگ
۲۶	312	سکوی نشیمن
۱۵	145	آگیچق
۲	1200	زمین های ورزش
<hr/>		
کابل فشار قوی		

بلوار آیت الله اراكی

زون ۴

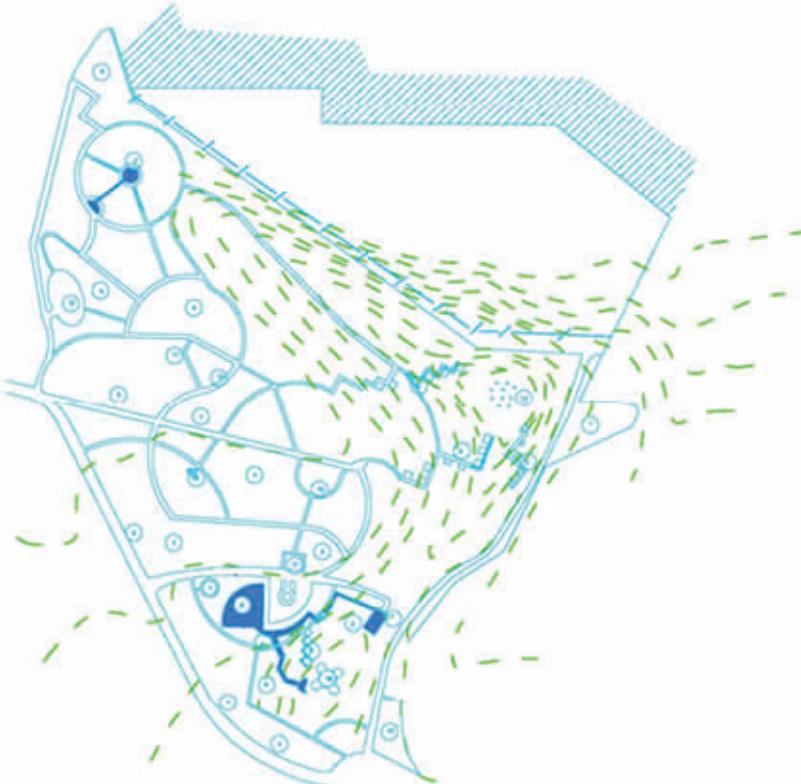
این زون در قسمت پشتی سازمان صداوسیما استان مرکزی واقع شده و بخشی از پارک است که دارای توپوگرافی مؤثر می باشد. قسمت هایی از طرح مثل رستوران و آلاچیق ها در این فاز قرار گرفته اند. این فاز به جهت اختلاف ارتفاع نقاط آن دارای پتانسیل بالایی جهت ایجاد مناظر زیبا می باشد. با توجه به وجود برکه بزرگ آب در این قسمت در خصوص ایجاد آبشار در جوار رستوران مشکلی وجود ندارد. کاربری های این زون شامل سرویس بهداشتی، نمازخانه، دریاچه، چایخانه، بازی کودکان، زمین اسکیت، پارکینگ، کمپ، پیست موتور سواری، سکوهای نشیمن، بووهای سکوهای روی شبیب می باشد. وسعت تقریبی این فاز ۳۰ هکتار بوده و در حقیقت یک زون تفریحی است.

فضاهای اتراق خانواده به همراه امکانات بازی کودکان:

با فضاسازی در گوشه ای از فضای سبز، میدانچه و سطحی ایجاد شده است که امکان اتراق کوتاه مدت خانواده ها فراهم آمده است. در این فضا با پیش بینی سایبان، فضاهای بازی متنوع برای کودکان و مکان سایه دار، امکانات آسایش و فراغت ایجاد شده است. این فضا از طریق چند مسیر پیاده با دیگر نقاط پارک مرتبط می گردد.

ردیف	عنوان نقشه مطرح زیر:	تعداد	مساحت (هектاری)
۱	پست موتور سواری	۱	
۲	زهیان اسکیم	۱	۳۰۰۰
۳	بوفه	۱	۳۰
۴	سکوهای نشیمن	۱	۱۲
۵	سکو روی شبیده	۱	۲۵
۶	آتشار	۱	
۷	استخر موجود	۱	
۸	دریاچه	۱	۲۵۰۰
۹	پل های چوبی	۱	۱۹
۱۰	چینانده	۱	۳۶۰
۱۱	سرپیس بهداشتی موجود	۱	
۱۲	پارکینگ	۱	۳۵۰۰
۱۳	ندزانخانه	۱	۳۰
۱۴	آلاینچ ها	۱	۱۲
۱۵	نمکت ها	۱	
۱۶	رستوران	۱	۷۰۰
۱۷	زهیان بازی کودکان	۱	۵۰۰

زون ۵

محدوده‌ای از طرح به وسعت تقریبی ۳۵ هکتار می‌باشد که با توجه به کاربری‌هایی که در آن منظور شده در حقیقت یک زون تفریحی- تجاری- فرهنگی است. کاربری‌های این قسمت شامل زمین بازی کودکان، بزرگسالان، کتابخانه، موزه‌گیاه‌شناسی، دستگاه‌های ورزشی، غرفه‌های فروش، بوفه‌ها، سرویس بهداشتی، نمازخانه، آلاچیق، سکوهای نشیمن و پارکینگ می‌باشد. این زون محدوده‌ای است که از قسمت پشتی ناحیه صنعتی شروع شده و به قسمت چپ میدان آبشار تا انتهای پارک که با یک ورودی از سمت جاده خمین تعریف می‌شود را شامل می‌گردد. در این فاز با توجه به منظور نمودن غرفه‌هایی جهت فروش برای جلب مردم به این منطقه و رفع برخی نیازهای آنها غرفه‌ای جهت فروش گل در نظر گرفته شده است.

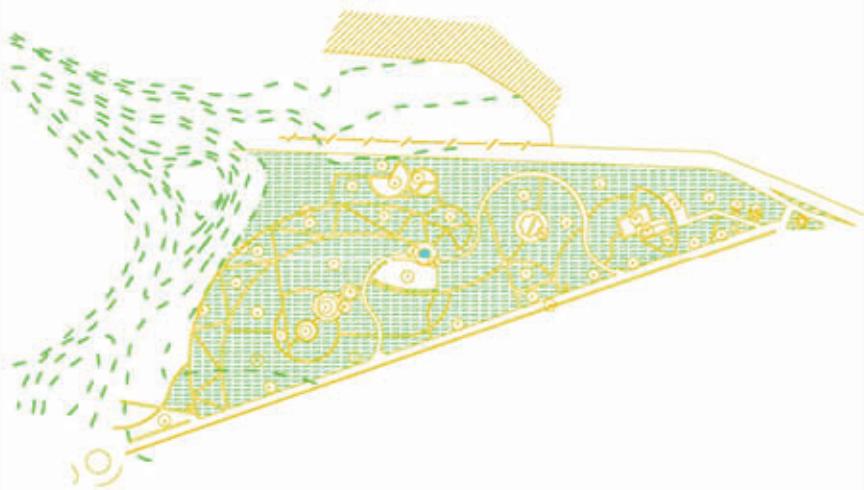
کارکرد خرید و فروش

علی‌رغم اینکه بوستان‌ها محل خرید و فروش هستند، اما به دلیل حضور گسترده مردم، محل مناسب و پررنقه برای عرضه کالاهای مختلف مورد نیاز گردشگران هستند. علاوه بر وجود مراکز و اماکن رسمی برای فروش نیازهای غذایی، فروشنده‌گان دوره‌گرد در داخل و اطراف بوستان‌ها کالاهای مختلف فرهنگی، آموزشی، غذایی، سرگرم‌کننده ... مانند ذرت، اسباب بازی، فال حافظ، بادکنک، شکلات و آدامس و ... عرضه می‌کنند.

عکس آن نقشه
طرح زون ۵

ردیف	کاربری	مساحت (هектاری)	تعداد
۱	بیجان آبشار	۴۵۰۰	۲
۲	پارکینگ	۵۰۰	۳
۳	خرده های فروش	۱۲	۴
۴	سکوهای نشیمن	۲۰	۵
۵	بوجه	۷۰۰	۶
۶	نمکت	۷۰۰	۷
۷	دستگاه ورزش	۷۰۰	۸
۸	زیمن بازی کودکان	۳۰۰	۹
۹	آبنا	۷۵	۱۰
۱۰	سروریس بهداشتی	۳۰	۱۱
۱۱	تمازخانه	۱۰۰۰	۱۲
۱۲	کتابخانه و موزه گیاهشناسی	۳۰	۱۳

زون ۶

این زون از پارک بیشتر یک زون تفریحی-تفرجی بوده و سعی شده است که در این زون کاربری هایی کار شود که حالت دعوت کنندگی برای حضور خانواده ها را فراهم آورد. چرا که در این زون بیش از زون های دیگر از سکوهای نشیمن و آلاچیق استفاده شده و امکانات رفاهی بیشتری چهار لحظه خدماتی و چهار لحظه بهداشتی - ورزشی در آن پیش بینی شده است.

این زون در درجه اول یک ورودی از جاده خمین - اراک را دارد است که به تبع آن مراجعه کنندگان افزایش می یابد. جهت افزایش امنیت از عمقی کار کردن سکوهای آلاچیق ها جلوگیری شده و کاربری هایی چون پیست سوارکاری در عمق پارک جانمایی شده که سرو صدای ناشی از استفاده از پیست توسط سوارکاران و هم بوی نامطبوع پخش شده از پیست مزاحمتی برای آسایش افراد فراهم نکند.

در این زون سعی شده است بیشترین و متنوع ترین کاربری ها به جهت وجود فضاهای خالی از درخت کار شود تا هم استفاده افراد از این زون به دلیل داشتن امکانات رفاهی موجود بیشتر افزایش یابد و همچنین این زون از جمله زون هایی بوده که در رده زون های مورد استفاده قرار گرفته است. کاربری های پیش بینی شده در این زون عبارتند از:

تالار باغ، مدیریت، پارکینگ، بوفه، فرهنگسرا، ست های ورزشی، زمین های ورزشی چند منظوره، سرویس های بهداشتی، زمین بازی کودکان، آلاچیق و سکوهای نشیمن.

zone 6

جدول راهنمای زون ۶

	مساحت m ²	کاربری
1	65	قدیرت
1	480	فرهندگمرا
214	2940	پارکینگ
2	160	بووه
1	6000	تالار باخ
		شهرداری ارگ
1	360	ست های ورزش
2	600	زمین وابحال
2	240	زبس بدمتوس
2	112	سریس پهداشتی
1	36	نمایانه
1	1500	قمهن بازی گودکان
1	3800	بیست دو میدان
1	3600	بیست سوارکاری
2	4000	کمپینگ
30	396	سکوی شیمین
17	153	آلاچیق
1	450	کافی شاپ و بووه
کابل فشار قوي		

جمع‌بندی و توصیه‌های طراحی

پرداختن به جزئیات تناسبات و اندازه‌ها و ابعاد هر یک از کاربری‌های عمدۀ پروژه در این مجلد پیگیری شد. این بررسی می‌تواند در شکل‌گیری ابعاد فضاهای هر عملکرد در سیر از جزء به کل مؤثر باشد. نوع مبلمان فضاهای ابعاد و استانداردهای فضایی خروج، ورود، حرکت، چرخش، دید و کیفیت‌های فضایی، حجمی و سیرکولاسیون هر یک از احجام، رسیدن به ابعاد فضایی کل عملکرد را فراهم می‌سازد (جز به کل). بنابراین در فرآیند طراحی مجموعه‌ها می‌توان بوسیله این اطلاعات به یک‌رشته ابعاد فضایی و عملکردی دست‌پیدا کرد. در واقع از کیفیت‌ها و کمیت‌های جزء فضایی به کمیت‌های فضاهای نهایی دست یافت (مقیاس دادن به حجم و فضای نهایی).

با توجه به بررسی‌های جزئیات تناسبات و اندازه‌ها در کاربری‌های عمدۀ می‌توان به معرفی یک‌رشته حداقل‌ها در مورد تجهیزات و اندازه‌ها پرداخت. این حداقل‌ها در مورد فضای سبز (باغ و باعچه) طبق نورم‌ها و مسائل زیبایی شناختی و فنی مشخص می‌گردد. در مورد فضاهای مربوط به خودروها با توجه به تناسبات و ابعاد خودرو در جدول صفحات بعد مشخص گردیده است.

آدرس: خیابان شهید بهشتی، میدان ۷ تیر، مجتمع پاسارگاد، طبقه اول
تلفن: ۰۳۵۲۰۱۷۵۵-۰۳۴۲۲۰۱۷۵۵ (۰۸۶)

